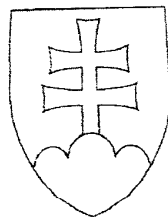

Najvyšší súd
Slovenskej republiky

KRAJSKÝ SÚD V BRATISLAVE	
Dňa: - 6 - 03 - 2013	
o.....hod.....min.....kratpríloha.....tlačík

1 SŽa 2/2013 -102-

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci navrhovateľa: [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], štátneho príslušníka Alžírkej demokratickej a ľudovej republiky (Alžírsko), podľa vlastného udania v zahraníčí bytom naposledy 15390 Aghrab, mesto Ilula, okres Bozaguene, provincia Tizi Ouzzou, Alžírsko, naposledy s miestom pobytu Pobytový tábor Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, aktuálne na neznámom mieste, proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky** so sídlom Pribinova 2, Bratislava, (**pôvodne Migračný úrad Ministerstva vnútra Slovenskej republiky**, Pivonková č. 6, Bratislava), o preskúmanie rozhodnutia odporcu ČAS: MU-163-17/PO-Ž-2012 zo dňa 9. mája 2012 na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 9 Saz 44/2012-65 zo dňa 17. októbra 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 9 Saz 44/2012-65 zo dňa 17. októbra 2012 **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie odporcu ČAS: MU-163-17/PO-Ž-2012 zo dňa 9. mája 2012 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie

Navrhovateľovi náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :**I.****Predmet veci**

Krajský súd v Bratislave rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie ČAS: MU-163-17/PO-Ž-2012 zo dňa 9. mája 2012, ktorým odporca podľa § 21 ods. 1 písm. c/ zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o azyle“) zamietol navrhovateľovu žiadosť ako zjavne neopodstatnenú. O trovách konania rozhodol súd, že navrhovateľovi právo na ich náhradu nepriznal.

Krajský súd uviedol, že v prejednávanej veci dokazovanie nepopiera. Pred samotným prejednaním a rozhodnutím veci sa podrobne oboznámil s obsahom predmetného správneho spisu ČAS: MU-163/PO-Ž-2012, ako aj s predchádzajúcimi rozhodnutiami ČAS: MU-256/PO-Ž-2010, MU-416/PO-Ž-2010, MU-583/PO-Ž-2010, MU-600/PO-Ž-2010 a MU-500/PO-Ž-2011.

Krajský súd uviedol, že zo spisu ČAS: MU-163/PO-Ž-2012 zistil, že navrhovateľ naposledy požiadal o azyl 24. apríla 2012. 25. apríla 2012 bol v jazyku arabskom a francúzskom poučený o svojich právach a povinnostiach ako žiadateľa o azyl. Dňa 26. apríla 2012 bol na 27. apríla 2012 v jazyku arabskom predvolaný na (vstupný) pohovor. Dňa 27. apríla 2012 zložil Ing. Nadin Otri zákonom predpísaný sľub ako tlmočník jazyka arabského. Dňa 27. apríla 2012 ambulantná lekárka pani MUDr. A. Barnová sa písomne vyjadrila v tom zmysle, že navrhovateľ je aktuálne v poriadku a pohovor je možné vykonať. Pred jeho začatím opätovne prevzal navrhovateľ poučenie o svojich právach a povinnostiach a to v jazyku arabskom, pohovor bol tlmočený Ing. Nadinom Otri do jazyka arabského. Navrhovateľ sa opakovane vyjadril, že dnes vypovedať nechce a to po opätovnom poučení o možnom následku odopretia spolupráce s odporcom bez náležitého odôvodnenia. Dňa 25. mája 2012 bolo navrhovateľovi doručené v jazyku arabskom následné predvolanie na pohovor a to na deň 3. mája 2012. Ambulantná lekárka pani MUDr. A. Barnová sa 3. mája 2012 písomne vyjadrila, že navrhovateľ je aktuálne v poriadku a pohovor je možné vykonať. Dňa 3. mája 2012 navrhovateľ opätovne prevzal v jazyku arabskom písomné poučenie o svojich právach a povinnostiach žiadateľa o azyl. V priebehu pohovoru uviedol, že prítomnému tlmočníkovi (pánovi Ing. Nadinu Otrimu) dobre rozumie, ale že vypovedať

nebude. Prítomný tlmočník uviedol, že navrhovateľovi dobre rozumie. Po opätovnom poučení navrhovateľa o možnom následku odopretia spolupráce s odporcom bez náležitého odôvodnenia navrhovateľ potvrdil že vypovedať nebude. Dňa 24. mája 2012 navrhovateľ odišiel z PT Rohovce bez povolenia a zanechania adresy svojho pobytu.

Zo spisu ČAS: MU-256/PO-Ž-2010 krajský súd zistil, že navrhovateľ v tomto konaní vystupoval pod identitou Mohamad Saï, nar. 11. marca 1982, príslušník Palestínskej národnej samosprávy, ako materinský jazyk označil arabčinu a ako jazyky ktoré čiastočne ovláda jazyk francúzsky a anglický. Pohovor sa konal v jazyku arabskom.

Zo spisu ČAS: MU-416/PO-Ž-2010 krajský súd zistil, že navrhovateľ ako Akli Berbiche ako materinský jazyk označil jazyk arabský - berberské nárečie a ako jazyky ktoré ovláda jazyk arabský a francúzsky. Pohovor sa konal v jazyku arabskom.

Zo spisu ČAS: MU-583/PO-Ž-2010 krajský súd zistil, že navrhovateľ ako materinský jazyk označil jazyk berberský a ako jazyky ktoré ovláda jazyk arabský a francúzsky. Pohovor ~~sa konal v jazyku arabskom~~. Pojednávanie vo veci podaného opravného prostriedku voči rozhodnutiu vydanom v tomto konaní bolo tlmočené do jazyka arabského.

Zo spisu ČAS: MU-343/PO-Ž-2011 krajský súd zistil, že na pohovore, ktorý bol tlmočený do jazyka arabského navrhovateľ uviedol, že vypovedať môže, tlmočeniu však nerozumie dobre a chcel, aby bol prítomný tlmočník jazyka berberského. Podľa prepúšťacej správy Psychiatrickej nemocnice Michalovce, n.o. vzhľadom k obmedzenému verbálnemu kontaktu sa nedá bližšie určiť navrhovateľova diagnóza (predbežne určená ako emotívne instabilná porucha osobnosti, poruchy správania).

Zo spisu ČAS: MU-500/PO-Ž-2011 krajský súd zistil, že navrhovateľ ako materinský jazyk označil jazyk berberský a ako jazyky ktoré ovláda jazyk arabský a francúzsky. Pohovor bol tlmočený do jazyka arabského. Od 4. novembra do 11. novembra 2011 bol hospitalizovaný v Psychiatrickej nemocnici Philippa Pinela v Pezinku s tým, že bol prepustený v duševnej pohode, bez porúch správania v nepychotickom stave, bol nastavený na užívanie liekov.

K námietke, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov krajský súd uviedol, že táto námietka nie je dôvodná. Napadnuté rozhodnutie obsahuje výrok, ktorý má všetky zákonom predpísané znaky výroku ako aj jeho odôvodnenie sú napísané zrozumiteľným a logickým spôsobom. Z rozhodnutia je zrejmé, ako odporca rozhodol a na základe akých skutočností rozhodol o zamietnutí navrhovateľovej žiadosti o azyl ako zjavne neopodstatnenej.

K námietke, že zistenie skutkového stavu veci je nepostačujúce na posudzovanie krajský súd uviedol, že ani táto námietka nie je dôvodná. Z textu rozhodnutia je najakúkoľvek pochybnosť zrejmé, že k zamietnutiu navrhovateľovej žiadosti o azyl stačí z dôvodu, že navrhovateľ bez akéhokoľvek bližšieho odôvodnenia odmietol pred odporcom vypovedať - vyjadriť sa s svojej opakovanej žiadosti o azyl. Pre tento typ rozhodnutia postačuje, ak odporca zistí a preukáže, že žiadateľ o azyl nepodporuje a nepodporuje spolupracovať pri posudzovaní podanej žiadosti o azyl. Podrobnejšie o podrobnejších námietkam v tomto smere sa súd vyjadrí v časti rozsudku v ktorej posudzujú námietku o konaní odporcu.

K námietke, že v konaní odporcu bola zistená vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia krajský súd uviedol, že ani táto námietka nie je dôvodná.

1/ Navrhovateľ namietať totiž, že predvolanie na pohovor mu bolo doručené iba v jazyku slovenskom: Ako to je zrejmé z obsahu spisu, predvolanie na obidva vykonané pohovory mu bolo doručené v jazyku arabskom o čom svedčia samotné predvolania i keď v spise založené v jazyku slovenskom. Koniec - koncov ak by predvolaniam navrhovateľ neporozumel, nedostavil by sa pohovory. Totožná argumentácia sa týka navrhovateľovne poučenia o jeho právach a povinnostiach ako žiadateľa o azyl, ktoré mu, ako to tiež vyplýva z obsahu spisu, bolo doručené v jazyku arabskom (aj francúzskom), pričom bezprostredne pred začatím pohovorov bol opakovane v jazyku arabskom poučovaný o svojich právach a povinnostiach.

2/ Navrhovateľ namietať, že sa riadne dostavil na určené pohovory a preto nie je možné hovoriť o jeho nespôlupráci s odporcom. Tento názor však nie je správny. Zákon o azyle v ust. § 12 ods. 1 písm. c/ definuje ako nespôluprácu s odporcom aj opakované

nedostavenie sa na pohovor a to bez **vážnych dôvodov**. To však neznamená, že iba takéto správanie sa žiadateľa o azyl je **jediným dôvodom** pre konštatovanie, že žiadateľ o azyl nespolupracuje s odporcom. Táto skutočnosť **vyplýva** zo samotného znenia tohto ustanovenia, nakoľko zákonodarca takúto situáciu **vymenoval** iba príkladom, čo vyjadril slovom „najmä“. Spoluprácu žiadateľa o azyl s odporcom **možno** charakterizovať ako vzťah v ktorom žiadateľ aktívne spolupracuje s odporcom pri **posúdení** jeho žiadosti o azyl, zodpovie pravdivo a úplne minimálne na otázky, ktoré sú obsiahnuté v prílohe zákona č. 2. o azyle (dotazník), predostrie všetky dôvody svojej žiadosti o azyl a **predloží** dôkazy tak, aby svojím konaním umožnil postup odporcu podľa § 19a zákona o azyle. Elementárnou požiadavkou je teda (okrem iného) to, aby žiadateľ o azyl komunikoval s odporcom. V prejednávanej veci však navrhovateľ odmietol pred odporcom **vypovedať**, pričom dôvod takéhoto svojho postoja odporcovi ničím neodôvodnil. Ak teda navrhovateľ odmietol odpovedať na akékoľvek otázky odporcu, celkom jednoznačne tým spôsobil, že odporca nemohol posúdiť ním podanú žiadosť o azyl. Takéto správanie odporca správne posúdil ako nespoluprácu navrhovateľa s odporcom. Krajský súd v tejto súvislosti uviedol, že už **jediné odmietnutie vypovedať** pred odporcom mohlo viesť odporcu k vydaniu napadnutého rozhodnutia. Ak odporca umožnil ~~navrhovateľovi~~ **po jeho prvom odmietnutí vypovedať** opakovane - teda po druhý raz, konal tak v podstate nad rámec svojich povinností. Pokiaľ navrhovateľ nevyužil ani takto ponúknutú možnosť, následky s tým spojené musí znášať sám.

3/ Navrhovateľ tiež namietal, že pohovor s ním mal byť uskutočnený v berberskom jazyku, pričom poukázal na rozdiely medzi týmto jazykom a hovorenou arabčinou. Ani táto argumentácia neobstojí. Zákon o azyle v ust. § 6 ods. 2 ustanovuje celkom jednoznačne použitie jazyka pri uskutočnení pohovoru. Ako to vyplýva z predchádzajúcich azylových konaní navrhovateľa, tento ovláda jazyk berberský, jazyk arabský, francúzsky a čiastočne anglický. Všetky predchádzajúce pohovory, podobne ako súdne pojednávanie vo veci sp. zn.: 9Saz/9/2011 boli bez problémov tlmočené do jazyka arabského, teda ak odporca tento jazyk, ktorý je navyše úradným jazykom v Alžírsku, použil ako dorozumievajúci jazyk v aktuálnom konaní, jeho postup bol správnym a aj zákonným. O správnosti takéhoto postupu svedčí podľa krajského súdu aj skutočnosť, že komunikácia medzi navrhovateľom a odporcom na obidvoch neúspešných pohovoroch prebehla bez problémov v arabčine.

4/ Navrhovateľ v otázke tlmočenia tiež namietal, že odporca nevyužil v konaní tlmočníka jazyka arabského, zapísaného v zozname tlmočníkov, ale ustanovil pre tlmočenie tlmočníka, ktorý nebol zapísaný v zozname tlmočníkov, pričom poukázal na porušenie § 15

zák. č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Je skutočnosťou, že - v zozname tlmočníkov sú zapísaní o. i. tlmočníci jazyka arabského aj z Košíc a Moldavy nad Bodvou (pohovory sa uskutočnili v Humennom); - v konaní bol použitý tlmočník postupom podľa § 15 ods. 1, 2 ~~cit. zákona, ktorého~~ bydlisko je v Humenné. Podľa názoru súdu použitie tlmočníka ~~pochádzajúceho z miesta, v ktorom sa~~ pohovory uskutočnili bolo účelným a odôvodneným, ~~predovšetkým z dôvodu ekonomizácie.~~ Čo je však podstatným, tlmočník zložil zákonom predpísaný ~~sém, jeho tlmočenie bolo~~ dostatočným (navrhovateľ mu rozumel) a preto ak by aj ~~prípadne konanie pohovorov v tomto~~ smere (teda nevyužitie tlmočenia tlmočníkom zapísaným v ~~zozname tlmočníkov~~) ~~vykazovalo~~ známky rozporu so zákonom č. 382/2004 Z. z., takáto ~~prípadne vada nemohla mať vplyv na~~ zákonnosť konania odporcu či napadnutého rozhodnutia.

5/ Navrhovateľ namietal vo vzťahu k pohovorom ~~svoje psychiatrické ošetrenie v danom~~ zmysle, že toto ochorenie bolo odporcovi známe a že ~~teda odporca nemohla byť na jeho~~ zdravotný stav. Opak je však pravdou. Odporcovi boli z ~~predchádzajúcich dvoch pohovorov~~ spisov známe zdravotné ťažkosti navrhovateľa, avšak práve z ~~tého dôvodu si vyhradila~~ pre vykonaním obidvoch pohovorov stanovisko ošetrujúcej lekárky navrhovateľa. Tá sa zhodne v obidvoch prípadoch celkom jednoznačne vyjadrila, že zo zdravotného hľadiska pohovory možno vykonať. Námietka že táto ošetrujúca lekárka (pani MUDr. A. Barnová) nie je psychiatrickou a teda že sa nemohla kvalifikovane vyjadriť ku skutočnosti, či navrhovateľ je schopný absolvovať pohovory, neobstoí. I keď je odbornosťou internistka, ~~posúdenie takejto~~ otázky plne spadá aj do jej pôsobnosti.

6/ V súvislosti so zdravotným stavom navrhovateľa tento ~~poukázal na rozsudok~~ Krajského súdu v Trnave z 13. decembra 2011, ktorým bolo zrušené rozhodnutie ~~Odvolania~~ cudzineckej polície PZ Bratislava č. PPZ-HCP-BA6-AV-197-7/2011-SAN zo 14. októbra 2011, ktorým tento správny orgán zaistil navrhovateľa v ÚPZC Medveďov. Navrhovateľ poukázal na skutočnosť, že v tomto rozsudku bol posúdený ako zraniteľná osoba (§ 2 písm. k zák. č. 48/2002 Z. z.) práve z dôvodu svojho ochorenia (s poukazom na neoprávnenosť jeho zaistenia ako zraniteľnej osoby - § 62 ods. 1, 7 zák. č. 48/2002 Z. z.). Odhliadnuc od skutočnosti, že zákon o azyle nepozná pojem „zraniteľná osoba“ súd poukazuje na skutočnosť, že tento rozsudok riešil úplne odlišnú situáciu navrhovateľa: navrhovateľ bol zaistený v ÚPZC Medveďov do dobu 6 mesiacov i napriek tomu, že (ako to konštatoval Krajský súd v Trnave) išlo o zraniteľnú osobu, na ktorú bolo potrebné aplikovať ust. § 62 ods. 7 citovaného zákona. Účelom zákona o azyle je posúdiť podanú žiadosť o azyl a za splnenia

zákoných predpokladov poskytnúť ~~niektorú~~ z foriem medzinárodnej ochrany. Pokiaľ však žiadateľ o azyl (navrhovateľ) ~~neposkytne bez udania~~ dôvodu ani len základnú súčinnosť pri takomto posúdení a bez udania dôvodu ~~odmietne~~ s odporcom komunikovať, odporca nemá možnosť žiadosť posúdiť. O to viac, keď zdravotný stav navrhovateľa dovoľoval pohovory vykonať.

Pretože navrhovateľom vznesené námietky neboli podľa krajského súdu spôsobilé k tomu, aby s poukazom na ne došlo k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, predovšetkým teda preto, lebo navrhovateľ bol riadne a v súlade so zákonom o azyle poučený o svojich právach a povinnostiach a bol tiež riadne predvolaný na pohovory, pričom obidva tieto procesné úkony odporca realizoval v jazyku arabskom, ktorému navrhovateľ rozumel, pretože tlmočenie pohovorov a ich samotné uskutočnenie bolo vykonané zákonným spôsobom, osobitne však preto, lebo navrhovateľ odmietol bez udania dôvodu spolupracovať s odporcom pri posúdení jeho žiadosti o azyl súd napadnuté rozhodnutie potvrdil ako správne a zákonné.

Nad rámec tohto odôvodnenia krajský súd uviedol, že navrhovateľ nemá ~~právnym spôsobom záujem na azyle~~, pretože nevyčkal ani na skončenie konania o ním podanom opravnom prostriedku voči rozhodnutiu odporcu, opustil pobytový tábor odporcu bez povolenia a udania adresy svojho pobytu. Aj týmto svojím konaním v podstate odmietol spolupracovať so slovenskými štátnymi orgánmi.

II.

Stručné zhrnutie argumentácie odvolacích dôvodov navrhovateľa

Proti uvedenému rozsudku podal navrhovateľ odvolanie, ktorým ho žiadal zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu navrhol zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, a to z dôvodu, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Navrhovateľ namietal nesprávnosť rozsudku krajského súdu z nasledujúcich dôvodov.

Odporca aj krajský súd odmietnutie navrhovateľa vypovedať počas vstupných pohovorov vyhodnotili ako nesplnenie povinnosti spolupracovať s ministerstvom. S týmto hodnotením vyjadril navrhovateľ nesúhlas.

Navrhovateľ tvrdil, že s ministerstvom spolupracoval, pretože na oba pohovory sa dostavil riadne a včas. Zákon pritom nešpecifikuje, čo sa považuje za nesplnenie povinnosti spolupracovať s ministerstvom, iba demonštratívne uvádza jeden príklad, ak sa žiadateľ opakovanne a bez závažných dôvodov nedostaví na pohovor. Tým, že sa na oba pohovory dostavil, prejavil vôľu vypovedať o dôvodoch žiadosti o azyl. K odmietnutiu vypovedať prvýkrát došlo (27. apríla 2012), keď odmietol komunikovať s tlmočníkom prítomným na pohovore, uviedol, že si právneho zástupcu si nezvolil.

Druhýkrát (2. mája 2012) po dopyte na jeho zdravotný stav vypovedať odmietol a uviedol, že právneho zástupcu si nezvolil a opakovanne odmietol komunikovať s tlmočníkom prítomným na pohovore. Nešlo teda o svojvoľnú nespôsobnosť s ministerstvom, ale problémom bolo porozumenie tlmočníkovi. Navrhovateľ uviedol, že mal problémy aj s porozumením poučeniu a predvolaniu na pohovor. Poukázal na skutočnosť, že problémy s porozumením spisového arabského hovoreného slova sa v prípade navrhovateľa vyskytli už v predchádzajúcich azylových konaniach, keď odmietol z rovnakých dôvodov vypovedať. Navrhovateľ tvrdí, že tieto problémy správny orgán známe, odporca opakovanne poveril tlmočením tlmočníka arabského neovládajúceho berberské nárečie.

Súd sa touto skutočnosťou v napadnutom rozhodnutí nezaoberal, naopak nesprávne uvádza, že v predchádzajúcich konaniach sa problémy s tlmočníkom nevyskytli. Navrhovateľ priznal, že v prebiehajúcim aj v predchádzajúcich azylových konaniach uviedol, že ovláda arabčiny jazyk, ktorý je oficiálnym jazykom Alžírsku, ale nešpecifikoval, že ide o spisovnú arabčinu alebo hovorenú arabčinu. V podanom opravnom prostriedku namietal a odôvodnil problémy s porozumením spisovnej arabčiny.

Poukázal na informácie o krajine pôvodu, ktoré potvrdzujú, že v Alžírsku rovnako ako inde sa hovorová arabčina veľmi podstatne líši od písanej arabčiny a na skutočnosť, že navrhovateľ už v predchádzajúcich konaniach upozorňoval, že tlmočníkovi hovoriacemu čistou spisovnou arabčinou nerozumie. Preto je podľa navrhovateľa odôvodnený predpoklad, že mal skutočné problémy s porozumením tlmočníkovi a to bolo skutočným dôvodom, prečo odmietol vypovedať.

Navrhovateľ nepopieral, že jeho správanie počas pohovorov sa môže javiť ako neštandardné. V prípade, že by išlo o zdravého človeka, rozhodnutie odporcu odôvodnené nespôsobnosťou by bolo dôvodné. Odporca aj "súd" mali však k dispozícii zdravotnú dokumentáciu navrhovateľa preukazujúcu, že navrhovateľ trpí psychiatrickým ochorením a táto skutočnosť bola odporcovi známa z predchádzajúceho azylového konania.

Navrhovateľ uviedol, že **trpí viacerými** psychickými poruchami z dôvodov, ktorých bol opakovane hospitalizovaný v **psychiatickej nemocnici** v Michalovciach aj Pezinku. Uvedené duševné problémy mali za **následok predčasné** skončenie azylového konania, keď krajský súd odmietol uznesením **opravný prostriedok**, pretože navrhovateľ pred súdom bezdôvodne vyhlásil že podpis v, ktorý **sa na opravnom prostriedku** nachádza, nie je jeho podpisom.

Odporca v prípade navrhovateľa **mal** preto skúmať humanitné dôvody na udelenie azylu po prvýkrát a preto mal vydať **rozhodnutie** o merite veci o udelení, respektíve neudelenia azylu aj nevydať procesné **rozhodnutie** o zastavení konania .

Zdravotným stavom navrhovateľa **sa** zaoberal aj Krajský súd v Trnave, ktorý rozhodnutím zo dňa 13. decembra 2011 **rozhodol** o zrušení rozhodnutia o zaistení navrhovateľa okrem iného aj z dôvodu že **odporca** - Oddelenie cudzineckej polície Bratislava sa nezaoberal zdravotným stavom navrhovateľa **v** **nadväznosti** na inštitút zraniteľnej osoby . Konanie navrhovateľa je podmienené jeho psychickým ochorením, ktoré však odporca ani súd absolútne nezohľadnili .

Vyjadrenia ambulantnej lekárky MUDr. Bamovej vo vyžiadanej správe o zdravotnom **stave navrhovateľa z dňa 27. apríla 2012** v, ktorom uviedla že navrhovateľ je zdravotne toho **času v poriadku** a je s ním možné vykonať pohovor, podľa navrhovateľa **v** žiadnom prípade nie je postačujúce .

Lekárka jej internistom a nie psychiatrom a nie je preto odborne kvalifikovaná posúdiť ochorenie navrhovateľa a vyvodiť záver, či je **alebo** nie je schopný vypovedať . Vyjadrenie by bolo **postačujúce**, ak by navrhovateľ **trpel** nejakým telesným ochorením . Keďže odporcovi bolo **ochorenie** navrhovateľa dobre **známe**, pričom mu bola známa aj povaha a závažnosť **ochorenia**, mal zabezpečiť jeho vyšetrenie kvalifikovaným odborníkom - psychiatrom ktorý by **mal** **posúdiť** či navrhovateľ je alebo nie je schopný vypovedať .

Na svoje **psychické problémy** upozornil aj samotný navrhovateľ, ktorý v zápisnici o podania vysvetlenia **dňa 24. apríla 2012** uviedol, že bol hospitalizovaný v psychiatrickej nemocnici v Pezinku, **pretože bol** v Alžírsku 4 roky vojakom .

S dohľadom **naď tieto** argumenty je podľa navrhovateľa odôvodnený predpoklad, že **odmietnutie vypovedať bolo spôsobené** jednak psychickým stavom navrhovateľa s ohľadom **na históriu opakovaných psychických problémov** a nedostatočné overenie zdravotného stavu **pred pohovorom** a **jednak problémom** s porozumením tlmočníka .

Problémy s porozumením jazyka či už arabského alebo francúzskeho sa u navrhovateľa zhoršujú práve v závislosti od psychického stavu v akom sa nachádza .

Krajskému súdu vyčítal že vyhodnotil jeho námietku týkajúcu sa prizvania tlmočníka nezapísaného do zoznamu znalcov ako nedôvodnú. Poukázal na to, že v zozname znalcov a tlmočníkov je momentálne zapísaných viacero tlmočníkov arabského jazyka, ale tlmočník, voči ktorému mal výhrady medzi nimi nie je .

Podľa navrhovateľa odporca konal v rozpore so zákonom, ak za tlmočníka ustanovil osobu nezapísanú v zozname tlmočníkov napriek tomu, že tlmočenie mohol vykonať akýkoľvek iný tlmočník, zapísaný v zozname tlmočníkov.

Ustanovenie tlmočníka nezapísaného v zozname Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky je podmienené skutočnosťou, že zapísaný tlmočník nemôže úkon vykonať.

V administratívnom spise sa nenachádzajú žiadne dôkazy svedčiace o tom, že by skúmal či iný tlmočníci zapísaní v zozname nemôžu tlmočnický úkon vykonať a s tým nákladmi . Podľa navrhovateľa odporca nemôže svojvoľne obchádzať zákon a ustanoviť za tlmočníka hocikoho, kto zloží tlmočnický sľub. Na základe uvedeného navrhovateľ vyjadril presvedčenie, že krajský súd rovnako aj odporca nesprávne právne posúdili žiadosť navrhovateľa v dôsledku čoho sú ich rozhodnutia nezákonné.

III.

Stručné zhrnutie vyjadrenia odporcu k odvolaniu navrhovateľa

Odporca sa vyjadril k odvolaniu navrhovateľa tak, že rozsudok krajského súdu navrhovateľ potvrdiť ako vecne správny.

Vyjadril presvedčenie, že navrhovateľ v priebehu konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia ani v opravnom prostriedku neuviedol a nepreukázal také skutočnosti, ktoré by ho oprávňovali vydať rozhodnutie o udelení azylu, respektíve o poskytnutí doplnkovej ochrany a má za to, že správny orgán objektívne a individuálne posúdil všetky relevantné okolnosti týkajúce sa predmetnej vy vecí .

Pretože navrhovateľ nesplnil povinnosť spolupracovať s ministerstvom podľa zákona o azyle, čím znemožnil posúdenie jeho žiadosti o udelenie azylu odporca považuje napadnuté rozhodnutie za vydané v súlade so zákonom.

Odporca uviedol, že navrhovateľ sa toho času nachádza v PT Rohovce.

IV.

Argumentácia rozhodnutia odporcu

Rozhodnutím ČAS: MU-163-17/PO-Ž-2012 zo dňa 9. mája 2012 odporca podľa § 12 ods. 1 písm. c/ zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia (ďalej len zákon o azyle) navrhovateľovu žiadosť o azyl zamietol ako zjavne neopodstatnenú. Opísal v ňom päť predchádzajúcich navrhovateľových konaní o udelenie azylu a vo vzťahu k aktuálnemu uviedol, že i napriek opakovanému riadnemu poučeniu i keď sa na vstupný pohovor dostavil, odmietol bez dôvodu a vysvetlenia odpovedať na kladené otázky, čím znemožnil odporcovi posúdiť jeho žiadosť o azyl.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ bol na vstupný pohovor riadne predvolaný v arabskom jazyku, ktorému rozumie, keďže v arabskom jazyku vypovedal v jeho piatich predchádzajúcich konaniach.

Rovnako pri pokusoch o uskutočnenie vstupného pohovoru bol vždy prítomný tlmočník z arabského jazyka. Opakovane však výpoveď bez akéhokoľvek vysvetlenia zamietol a to napriek poučeniu o následkoch odmietnutia výpovede.

Odporca uviedol, že bez výpovede navrhovateľa nemôže jeho aktuálnu žiadosť posúdiť. Keďže navrhovateľ svojim správaním a opakovaným odmietnutím spolupráce s odporcom sám znemožnil posúdenie jeho žiadosti, navrhovateľovu žiadosť pre nesplnenie povinnosti spolupracovať s ministerstvom zamietol ako zjavne neopodstatnenú.

Proti rozhodnutiu odporcu podal navrhovateľ prostredníctvom svojej zástupkyne v zákonnej lehote opravný prostriedok - návrh zo dňa 30. mája 2012, ktorým sa domáhal jeho zrušenia z dôvodov ust. § 250j ods. 2 písm. c/, d/, e/ Občianskeho súdneho poriadku. Uviedol v ňom, že keďže sa na určené termíny (vstupných) pohovorov dostavil, nie je možné hovoriť o nespokojnosti s odporcom a že nie je preukázané, že na pohovory bol predvolaný v arabskom jazyku, keďže v spise je založené iba predvolanie v slovenčine, ktoré prevzal. Namietal, že v jeho prípade existuje dôvodný predpoklad, že predvolaniu, poučeniu a tlmočníkovi prítomnému na pohovore nerozumel a poukázal na skutočnosť, že odporca poveril tlmočením tlmočníka, ktorý neovláda berberské nárečie. V ďalšom poukázal na rozdiel medzi hovorovou a písanou arabčinou. Namietal, že tlmočník, ktorý bol prítomný na pohovore, nie je zapísaný v zozname tlmočníkov a i napriek tomu bol do konania pribratý i napriek tomu, že v zozname

tlmočníkov je zapísaných viac tlmočníkov tohto jazyka. Navrhovateľ tiež dôvodil, že trpí viacerými psychickými poruchami v dôsledku ktorých bol hospitalizovaný v psychiatrickej nemocnici, ktoré skutočnosti boli odporcovi známe. Namietal vyjadrenie ošetrujúcej lekárky navrhovateľa z dôvodu, že nie je psychiatrickou a tiež poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trnave (vo veci zrušenia rozhodnutia o zaistení navrhovateľa), ktorý rozhodnutie o zaistení zrušil o. i. aj z dôvodu, že navrhovateľ je zraniteľnou osobou. K návrhu pripojil kópie lekárskeho správ, výpis zo zoznamu tlmočníkov arabského jazyka a rozsudok Krajský súd v Trnave č. k.: 38Sp/16/2011 z 13. decembra 2011.

V.

Právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 22. januára 2013 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

V zmysle § 21 ods. 11 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ku dňu 31. december 2012 zrušilo okrem iných, aj rozpočtovú organizáciu – Migračný úrad Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a v zmysle § 21 ods. 13 zákona č. 523/2004 Z. z. práva a povinnosti zrušených rozpočtových organizácií prešli dňom zrušenia na zriaďovateľa, ktorým je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Na základe citovaných právnych noriem má Najvyšší súd Slovenskej republiky preukázané, že do postavenia Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky ako pôvodne žalovaného správneho orgánu nastúpilo z titulu zákonných zmien Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Preto bude s týmto právnym nástupcom ďalej konané na strane žalovaného správneho orgánu- odporcu. Pod všeobecným označením odporca je potom nutné rozumieť tak pôvodný správny orgán ako aj jeho právneho nástupcu podľa toho, ktorého sa text odôvodnenia týka.

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa § 12 ods. 1 písm. c/ zákona o azyle ministerstvo zamietne žiadosť o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenú, ak žiadateľ nesplní povinnosť spolupracovať s ministerstvom podľa tohto zákona, najmä ak sa opakovane a bez vážnych dôvodov nedostaví na predstavenie, čím zoslabí posúdenie žiadosti.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o zamietnutí žiadosti o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenej, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že otázka posúdenia žiadosti žiadateľa o medzinárodnú ochranu je pri rozhodovaní o jej udelení primárna a bez výpovede žiadateľa prakticky nie je možné posúdiť relevantnosť takejto žiadosti o ochranu.

Výpoveď žiadateľa o azyl nie je možné nahradiť žiadnym iným relevantným dôkazom, preto spolupráca žiadateľa s ministerstvom je povinnosťou žiadateľa o azyl.

Pokiaľ však správny orgán nespôluprácu žiadateľa o azyl s ministerstvom odvodzuje len z faktu, že navrhovateľ odmietol vypovedať bez toho, aby skúmal dôvody takejto konania navrhovateľa, je jeho záver o nesplnení povinnosti navrhovateľa uloženej v ustanovení § 12 ods.1 písm. c/ zákona o azyle, ktorého dôsledkom bolo zamietnutie žiadosti navrhovateľa ako neopodstatnenej predčasnej.

Z obsahu administratívneho spisu totiž vyplynulo, že odporcovi bolo známe, že navrhovateľ bol v mesiaci november 2011 hospitalizovaný v psychiatrickej nemocnici v Pezinku (vyplýva to zo zápisnice o podaní vysvetlenia zo dňa 24. apríla 2012, keď uviedol, že bol hospitalizovaný v psychiatrickej nemocnici v Pezinku, pretože bol v Alžírsku 4 roky vojakom).

Z opravného prostriedku navrhovateľa vyplýva, že dôvodom, pre ktorý namietal nezákonnosť rozhodnutia odporcu bolo a psychiatrické ochorenie, ktoré podľa navrhovateľa bolo odporcovi známe. Navrhovateľ v opravnom prostriedku uvádzal, že trpí psychiatrickými poruchami, z dôvodov ktorých bol opakovanne hospitalizovaný v Psychiatrickej nemocnici Michalovce a Pezinok. Spolu s opravným prostriedkom predložil krajskému súdu prepúšťaciu správu z Psychiatrickej nemocnici Michalovce zo dňa 20. septembra 2011 (F60.3 emočne nestabilná osobnosť, F60: špecifické poruchy osobnosti), F 43.2 Adaptačné poruchy, F43 reakcia na ťažký stres a adaptačné poruchy, prepúšťaciu správu z Psychiatrickej nemocnici Philipa Pinela v Pezinku zo dňa 11. novembra 2011 (posttraumatická stresová porucha- F43, akútna polymorfna psychotická porucha bez príznakov schizofrenie F23, emočne nestabilná osobnosť).

Krajský súd k týmto dôkazom nezaujal žiadne stanovisko, naopak považoval námietku navrhovateľa, že odporca neprihliadol na jeho psychický stav za nedôvodnú. S takýmto záverom krajského sa odvolací súd nestotožňuje, pretože posúdenie psychického stavu navrhovateľa na rozdiel od internistu, ktorý sa zaoberá diagnostikou, liečbou a prevenciou chorôb vnútorných orgánov (srdca, pľúc, tráviaceho ústrojenstva, atď.) patrí do kompetencie špecialistu- psychiatra, ktorým rozhodne MUDr. Barnová nebola.

Preto neobstojí záver krajského súdu o správnom postupe odporcu, ktorý si pred vykonaním obidvoch pohovorov vyžiadal stanovisko ošetrojúcej lekárky navrhovateľa, ktorá sa zhodne v obidvoch prípadoch celkom jednoznačne vyjadrila, že zo zdravotného hľadiska pohovory možno vykonať, pričom námietku navrhovateľa, že ošetrojúca lekárka i MUDr. A. Barnová) nie je psychiatrickou a teda že sa nemohla kvalifikovane vyjadriť ku skutočnosti, či navrhovateľ je schopný absolvovať pohovory, keď túto vyhodnotil za nedôvodnú.

Vzhľadom k tomu, že odporcovi bolo známe, že navrhovateľ trpí psychickými problémami a bolo mu známe, že sa liečil v psychiatrickej nemocnici, bolo potrebné k otázke posúdenia dôvodnosti odmietnutia výpovede aj s poukazom na vznesené námietky s porozumením tlmočníkovi, ktorého **opakovane** namietal, si vyžiadať správu o psychickom stave navrhovateľa, pretože bez **kvalifikovanej odpovede** na to, čo bolo dôvodom odmietnutia výpovede bol pre záver odporcu, že **navrhovateľ** bol schopný výsluchu a výpoveď bezdôvodne odmietol je predčasný.

Na základe uvedeného dospel **odvolací súd** k záveru o potrebe zmeny napadnutého rozsudku podľa § 220 OSP tak, že **rozhodnutie** odporcu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Úlohou odporcu v ďalšom konaní bude **vyhodnotiť** navrhovateľom predložené správy o jeho zdravotnom (psychickom) stave, **zvážiť** posúdenie psychického stavu navrhovateľa ustanovením znalca z daného odboru, najmä za účelom potvrdenia resp. vyvrátenia posttraumatickej poruchy (s poukazom na dôvody, pre ktoré žiadal udeliť azyl - strach o život pred teroristickou skupinou FIS, z dôvodu, že bol vojakom vládneho vojska) a po jeho **posúdení psychického stavu**, príčinách psychického ochorenia, prípadne prognózy ochorenia ~~na základe jeho liečby~~ **zvážiť**, či jeho odmietnutie výpovede pred odporcom je zapríčinené jeho psychickým stavom a či mu umožňuje jeho vypočutie k žiadosti o azyl, resp. v prípade potvrdenia psychického ochorenia, **zvážiť** možnosť udelenia azylu z humanitných dôvodov.

VI.

Zhrnutie

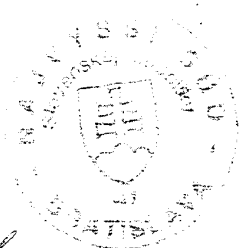
Z vyššie uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že odvolacie námietky navrhovateľa boli dôvodné a pokiaľ krajský súd na ne neprihliadol a považoval rozhodnutie odporcu za rozhodnutie vydané v súlade so zákonom o azyle, Najvyšší súd Slovenskej republiky sa s takýmto právnym záverom krajského súdu nestotožnil a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné podľa §220 OSP zmeniť tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal odvolací súd z § 224 ods. 2 v spojení s § 250k ods. 1 OSP a v zmysle § 151 ods. 2 OSP úspešnému navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania, pretože si trovy právneho zastúpenia neuplatnil a ani ich nevyčísľil v zákonnej lehote v súlade s § 151 ods. 1 OSP.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 12.februára 2013

Za správnosť vyhotovenia:
Ing. Dagmar Lojová

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu